

MARK LEVI haradasan?

Tərcüməçi:
Aysel Namazəliyeva

qanun nəşriyyatı

MARC

LEVY

où es-tu?

Gənc cütlük Suzan və Filip bir-birini ömürlük sevməyə söz verirlər. Ancaq tale tezliklə onları bir-birindən ayırır. Suzan güclü uraqların baş verdiyi Mərkəzi Amerikaya yola düşür. Filip isə Manhettendə qalır. Nyuark aeroportundakı cəmi bir neçə görüş istisna olmaqla, uzun illər bir-birilə yalnız məktub vasitəsilə əlaqə saxlayırlar. Filip başına bir iş gələcəyi təqdirdə daim onun yanında olacağı barədə Suzana söz verir. Ancaq inanmazdı ki, bu söz nə vaxtsa onun həyatını tamamilə dəyişər və o, tanımadığı birinə qucaq açar...

Marc Levy OU ES-TU?

Mark Levi HARADASAN?

Bakı, Qanun Nəşriyyatı, 2024, 256 səh.

Janr: fiction/ roman/sevgi

Ölçü: 130x200 mm

Cild: yumşaq

Çapa imzalandı: 18.12.2023

Naşir: Şahbaz Xuduoğlu
Tərcüməçi: Aysel Namazəliyeva
Redaktor: Nəzirməmməd Zöhrablı
Korrektor: Ceyran Abbasova
Texniki redaktor: Anar Əli
Mətn dizaynı: Rahilə Şamil
Qapaq dizaynı: Rafael Qasım

Qanun Nəşriyyatı

Bakı, AZ 1102, Tbilisi pros., 76

Tel: (+994 12) 431-16-62; 431-38-18

Mobil: (+994 55) 212-42-37

e-mail: info@qanun.az

www.qanun.az

www.fb.com/Qanunpublishing

www.instagram.com/Qanunpublishing

ISBN 978-9952-26-805-8

© Qanun Nəşriyyatı, 2019; 2024

© Marc Levy, 2001

This edition was published by arrangement with
the Susanna Lea Associates

Bu kitabın Azərbaycan dilinə tərcümə və yayım hüquqları Qanun Nəşriyyatına məxsusdur. Kitabın təkrar və hissə-hissə nəşri "Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa ziddir.

İnsan yalnız olduğunu təkçə sevgi və dostluq hiss etdirmir. Xoşbəxtlik hər zaman bizimlə birgə addımlamır, onu yalnız mübarizələrlə qazanmaq mümkündür. Xoşbəxtliyi əldə edərkən, əsas onu layiqincə yaşamaqdır.

Orson Welles

O, ilk öncə 14 sentyabr 1974-cü il, səhər saat 8-də, Honduras sahillərində, 15°30' şimal eni və 65° qərb uzunluğu dairəsində yerləşən kiçik bir adada yaranmağa başlayır. Qeydiyyat jurnalında 734-cü olan bu yaranış heç kimin nəzərini cəlb etmir. Xüsusən də ilk iki gün ərzində... İlk iki gün vəziyyət sabit olduğu üçün heç kim narahatçılığa bir əsas görmür. Ona da digərləri kimi yanaşırlar. Ancaq sentyabrın 16-sı, saat 2-də, Qvadalupe elmi araşdırma qrupunun apardığı təhlil nəticələri komanda üzvlərinin diqqətini cəlb edir. Həmin gün axşam öz narahatçılığını gizlədə bilməyən qrup rəhbəri, amerikalı həmkarı ilə məsləhətləşməyi qərara alır. Deyəsən, mühüm bir hadisə baş verirdi. Artıq "körpəyə" xüsusi nəzarət tələb olunurdu.

"Uşağın" qeyri-adiliyi özünü göstərməyə başlamışdı. Həmin ilin aprel ayında "doğulan" və kifayət qədər güclü olmadığı üçün yalnız 11 gün "yaşaya" bilən "bacısı" Elenin əksinə olaraq, bu "körpə" iki gün ərzində nəzərəcarpacaq dərəcədə inkişaf etmişdi. "Anadan olduğu" üçüncü gün

“körpə” sözüün əsl mənasında dayanmadan hərəkət edirdi. Öz ətrafında sürətli hərəkətlərlə müxtəlif səmtlərə doğru yönəlirdi.

Professor Huk sentyabrın 16-dan 17-nə keçən gecə, saat 2-də, tədqiqat kağızları ilə dolu masanın üzərinə qoyulmuş stolüstü lampanın közərən işığında “yeni doğulan bu körpəyə” nəzər salaraq, gözlənilən təhlükələrin qarşısını almaq üçün tez bir zamanda təcili tədbirlər görülməsinin zəruri olduğunu düşünürdü. Heyrətləndirici dərəcədə sürətlə baş verən bu dəyişiklik onu olduqca qorxuzurdu.

“Uşağın” adı artıq seçilmişdi: Fifi. Bu “balaca” 17 sentyabr 1974-cü il, 8:00 tarixinə saatda 120 km sürətlə daxil olmuşdu. O, Puent-Pitr uraqaqlar mərkəzi və Mayami uraqaqlar mərkəzinin meteoroloqları tərəfindən, Saflir Simpson cədvəlinə əsasən birinci dərəcə ilə qiymətləndirildi. Növbəti günlərdə gücü daha da artan burulğan, onun tədqiqi ilə məşğul olan professorların narahatçılığını bir az da artırdı. Saat 2-də küləyin sürəti saatda 138 km-ə, axşam-sa daha da artaraq 150 km-ə çatdı. Ancaq narahatçılıq yaranan ən mühüm məsələ, burulğanın qəfildən istiqamətini dəyişərək 16°30' şimaleni və 81°70' qərb uzunluğu dairəsinə keçməsi oldu. Artıq həyəcan signalının verilməsinə ehtiyac duyulurdu. Sentyabrın 18-i, saat 2-də sürəti saatda 240 km-ə çatan burulğan Honduras sahillərinə yaxınlaşmağa başladı.

1.

Nyuark aeroportu. Taksi onu səkidə düşürüb sürətlə uzaqlaşaraq yolboyu şütüyən maşınlara qarışdı. Gənc qız maşını gözdən itənədək izlədi. Ayaqları altındakı böyük yaşıl çantası bəlkə də özü ağırlığında olardı. Çantanı qaldırıb çiyinə atarkən ağırlığın təsirindən üz-gözünü turşutdu. Birinci terminaldan böyük zala keçdi və bir neçə pillə endi. Çiyindəki yükün ağırlığına baxmayaraq, sağ tərəfdəki pilləkənləri sürətlə qalxdı və qəti addımlarla dəhlizi keçdi. Nəhayət, o, narıncı işıqlı bir barın qarşısında dayanaraq pəncərəsindən içəri baxdı. Piştaxtaya söykənən onlarla müştəri başları üzərində qoyulmuş televizorda yayımlanan futbol oyununun nəticələrini yüksək səsle müzakirə edirdilər. O, taxta qapını itələyərək içəri girdi və yaşıl-qırmızı süfrə salınmış stollara nəzər saldı. Nəhayət, qız, şüşə arakəsmənin yanındakı masada əyləşən həmin şəxsi tapdı. O, çənəsini sağ əlinə dayayaraq, sol əli ilə qarşısındakı kağız süfrənin kənarında insan surəti çəkməyə çalışırdı. Hərdən isə nəzərləri təyyarələrin uçuşa hazırlaşdığı, sarı lentlə əhatə olunmuş tutqun rəngli asfaltda ilişib qalırdı. Qız sağ

tərəfdən keçərək tərəddüd içində onun əyləşdiyi masaya doğru addımladı. Soyuducu yerləşdirilən şkafı keçib yeyin addımlarla ona yaxınlaşdı. Başı üzərində dayanaraq əlini onun yolunu gözləyən cavan oğlanın saçlarında gəzdirdi. Gənc oğlanın kağız üzərində cızma-qara etdiyi şəkil həmin qızın eskizi idi.

– Çox gözlətdim? – qız soruşdu.

– Yox, demək olar ki, vaxtında gəlmisən, sənin yolunu gözləməyim hələ bu gündən sonra başlayır.

– Çoxdandır burdasan?

– Saatdan xəbərim yoxdur. Çox gözəl görünürsən!

Əyləş.

Qız gülümsəyərək saatına baxdı.

– Bir saat vaxtım var.

– Gələn dəfə əlimdən gələni edəcəm ki, o saati özünlə götürməyəsən.

– Artıq iki dəqiqəm qaldı, – o, əyləşərək dedi.

– Yaxşı, söz verirəm daha bu barədə söhbət açmayacam. Sənə bir hədiyyə gətirmişəm.

Gənc plastik materialdan qara bir qutu çıxararaq ona tərəf itələdi. Qız “Bu nədir?” soruşmuşcasına özünəməxsus tərzdə başını yellətdi. Gənc isə öz növbəsində qızın üzündəki ifadənin mənasını anlayaraq gözləri ilə sanki “Aç, görəcəksən” dedi. Bu balaca bir şəkil albomu idi.

O, albomu vərəqləməyə başladı. Birinci səhifədə təxminən iki yaşlarında olan, bir-birinin çiyindən tutaraq üz-üzə dayanmış iki uşaq şəkli var idi.

– Bu bizim ən köhnə şəklimizdir, – dedi.

O, ikinci vərəqi açaraq nitqinə davam etdi.

– Bu isə səninlə Yeni il bayramında çəkilən şəklimizdir. Ancaq neçənci il olduğu yadımdan çıxıb. Burda heç on yaşımız da yox idi. Xristianlığa qəbul medalyonumu sənə deyəsən elə həmin il hədiyyə etmişdim.

Suzan əlini sinəsinə salaraq boyunbağıdan asılmış və üzərində müqəddəs Terezanın surətinin təsvir olunduğu bir medalyon çıxartdı.

Bir neçə səhifədən sonra gənc qız onu dayandıra-raq izahı özü davam etdirməyə başladı.

– Bu şəkildə on üç yaşımız var. Atamgilin bağın-daydıq. Burda mən səni ilk dəfə qucaqlayıb öpmüş-düm. Onda bu sənə çirkin hərəkət kimi görünmüşdü. İki il sonra çəkdirdiyimiz bu şəkildə isə eyni şey mənə çirkin gəlmişdi.

Filip başqa bir şəkil götürərək sözünə davam etdi.

– Ancaq yaxşı yadımdadır ki, ondan bir il sonra bu hərəkət sənə heç də çirkin görünməmişdi.

Hər bir şəkil uşaqlıqlarının müxtəlif dövrlərini xatırladırdı. Birdən Suzan onu dayandırdı.

– Valideynlərimin dəfn mərasiminin şəkilləri niyə yoxdur? Hərdən düşünürəm ki, mən səni elə o ərəfələrdə sevmişəm.

– Suzan, bəsdir zarafat etdin.

– Zarafat etmirəm. Sənin məndən daha güclü olduğunu hələ onda hiss etmişdim. Bilirsən, mən bunu heç vaxt unutmayacam...

– Bəsdir...

– O vaxt anamın nişan üzüyünü sən axtarıb tapmışdın...

– Bəlkə mövzunu dəyişək?

– Sən valideynlərimin xatirəsini hər zaman əziz tutmusan. Bu mövzuda həmişə diqqətlisən. Hər il, o bədbəxt hadisənin baş verdiyi tarixdə yalnız qalmaqıma imkan vermirsən.

– Mövzunu dəyişirik, ya yox?

– Yaxşı, davam et.

Onun gözlərində iki damcı yaş gilələnmişdi. Suzan gülümsəyərək dedi:

– Gərək mənə təyyarəyə qədər ötürməyinə imkan verməzdim. Özümü eqoist kimi hiss edirəm.

– Suzan niyə belə edirsən?

– Çünki mən yalnız arzularımızın arxasınca getmək istəyirəm. Filip, mən taleyimin valideynləriminki kimi olmasından qorxuram. Onların həyatı bir göz qırpımında bitdi. Yenicə aldıqları maşınla hansısa bir ağaca çırpılaraq bir andaca həyatlarını itirdilər. Bütün həyatları, bütün yaşadıkları axşam xəbərlərində yayımlanan ikicə dəqiqəlik xəbərlə yekunlaşdı. Mənsə onların ölümündən elə bu məlumat əsasında xəbər tutmuşdum. Filip, mən heç kimə heç nəyə görə söz vermək istəmirəm. Mənim həyat amalım fərqlidir. Ancaq insanlara yardım göstərməklə yaşadığımı hiss edə bilirəm.

Filip susaraq rəğbətlə onun fikirlərini dinləyirdi.

Baş verən o bədbəxt hadisədən sonra Suzan tamamilə dəyişmişdi. Kartları daha tez bölüşdürmək

üçün iki-iki paylaşdırdıqları kimi, sanki onun həyatının illəri də cüt-cüt irəliləyirdi.

Yalnız gülümsədiyi anları nəzərə almasaq, sifət cizgilərindəki heç bir şey onun, sadəcə, 21 yaşının olduğunu hiss etdirmirdi. Cuniyor Kollecində oxuduğu dövrlər və İncəsənət Birliyində əldə etdiyi diplomdan sonra o, Milli Sülh Korpusuna üzv olmuşdu. Bu humanitar təşkilat yardım məqsədilə gəncləri xaricə yollayırdı.

İki saatdan sonra o, Hondurasaya yola düşürdü. İki il müddətinə... Nyu-Yorkdan minlərlə kilometr uzağa, dünyanın o biri tərəfinə...

Puerto Kastilla körfəzində olduğu kimi, Puerto Kortés körfəzində də vəziyyət dəyişməyə başlamışdı. Günortadan sonra qalxan külək getdikcə güclənirdi. Ancaq heç bir həyəcan signalı yox idi. Buna səbəb insanların ölkədə baş verən bu tropikal fırtınanın nə birinci, nə də sonuncu olacağına inanması idi. Yerli əhali artıq bu mövsümdə mütəmadi olaraq yağın yağışlara alışmışdı. Günəş batmış, quşlar yağışdan qorunmaq üçün qaçıb gizlənmişdilər. Gecəyə yaxın küləyin təsirindən ətrafa səpələnən qumlar artıq toz dumanı yaratmağa başlamışdı. Getdikcə güclənən dalğaların sahiləki qayıqları aşıracağından qorxub-ehtiyatlanan qayıq sahibləri lövbər zəncirlərini möhkəmlətmək üçün yüksək səslə bir-birlərini xəbərdar edirdilər.

Ardıcıl çaxan ildırım işığını ətrafa yayaraq qorxunc bir mənzərə yaradırdı. Ləpələrin çevirdiyi qayıqlar bir-birilə toqquşaraq parçalanmış, taxtaları isə suyun

üzərinə səpələnmişdi. Saat üçə on beş dəqiqə işləmiş 35 metrlik San Andrea dəniz gəmisi sualtı qayalara çırpılaraq dağıldı və səkkiz dəqiqə ərzində batdı. Seyba şəhərinin kiçik aeroportu E1 Qolasonda, anqarın qarşısında dayanan DC3 təyyarəsi qəfildən havaya qalxdı. Mənzərə ordakıları dəhşətə gətirmişdi. Təyyarədə pilot yox idi. Bir anda təyyarənin pərləri əyildi və quyruğu iki yerə bölündü. Bir neçə dəqiqə sonra təyyarənin mühərriki söndü, benzin deposunda qığılıcı əmələ gəldi. Təyyarə alova büründü.

Filip Suzanın əlini tutdu və ovcunu çevirərək sığal-
lamağa başladı.

– Səndən ötrü çox darıxacam, Suzan.

– Mən də...

– Məni burda qoyub getməyindən incisəm də, sənənlə çox qürur duyuram.

– Dayan, danışımdıq axı, ağlamaq olmayacaq.

– Bunu məndən istəmə.

On doqquz illik bərabərlikdən sonra ikili ayrılığın təsiri ilə dərin hüznə qərq olmuşdu.

– Mənə zəng edəcəksən?

– Yox!

– Yazacaqsan?

– Səncə, mən bu qədər soyuqqanlıyam?

Suzan arxaya çevrilərək barmeni çağırdı. O yaxınlaşan kimi Filip Suzandan qabaq tərپənib onun ən çox sevdiyi deserti – şokoladlı, vanilli və üzərinə isti karamel tökülmüş dondurma sifariş etdi.

Suzan onun gözlərinin içinə baxdı.

– Bəs sən?

– Ordakı ünvanını öyrənən kimi sənə yazacam.

– Onu demirəm, bundan sonra nə edəcəyini planlaşdırmısan?

– Nyu-York İncəsənət məktəbinə daxil olacam. Sonra isə hansısa bir ictimai agentlikdə karyera qurmağı düşünürəm.

– Fikrini dəyişməmişən. Bir fikrin oldusa ondan əl çəkmirsən.

– Bəs sən necə, sən əl çəkirsən?

– Filip, mən sənə təklif etsəm də sən heç vaxt mənimlə gəlməzdin. Çünki bu sənin həyat tərzin deyil. Eyni zamanda mən də burda qala bilmərəm. Ona görə belə danışma.

Suzan deserti iştahayla qaşıqlayır, hərdən isə dolduraraq Filipin dodaqlarına yaxınlaşdırır, o isə səssizcə alıb yeyirdi.

Divardan asılmış böyük saatın əqrəbi axşamüstü saat 5-i göstərirdi. Bir anlıq araya sakitlik çökdü. Suzan stola tərəf əyilərək Filipin çiyinlərindən tutdu və qulağına pıçıldadı:

– Mən bir az qorxuram.

Filip onu daha yaxşı görmək üçün arxaya çəkildi.

– Mən də.

Gecə saat 3-də, hündürlüyü 9 metrə çatan dalğa hərəkət istiqamətinin qarşısındakı bəndi qıraraq, tonlarla torpaq və qaya parçalarını, demək olar ki, tamamilə dağılmış limana tərəf sürükləməyə başladı. Metal qaldırıcı kran küləyin təsirindən əyilərək qı-

rıldı və Rio Platano gəmisinin üzərinə düşərək onun göyərtəsini parça-parça etdi. Artıq suyun üzərində gəminin yalnız ön hissəsi qalmışdı. Bir neçə dəqiqədən sonra o da bataraq gecənin qaranlığında yoxa çıxdı. Hər il 3 metrədən çox düşən yağıntıya alışan regionun sakinləri Fifi fırtınasının ilk hücumunda yeraltı sığınacaqlara qaçmaqla canlarını qurtara bilmişdilər. Ancaq gecə yatağının hüdudlarını adlayıb daşan çay həmin sığınacaqlarla bərabər hər şeyi yuyub aparmışdı.

Bütün yaşayış məntəqələri – evlər, körpülər, ağaclar, yollar yavaş-yavaş dağılıb yoxa çıxırdı. Limon əyalətində yerləşən Amapala, Piyedra Blanka, Bis-kumampo Qrand, Jiqua et Kapiro dağlarının yaxınlığındakı kəndlər sürüşməyə məruz qalmışdı. Sağ qalan bir neçə nəfər ağaclardan yapışib xilas olmağa çalışsalar da, bir neçə dəqiqədən sonra suyun axarına düşərək məhv olub gedirdilər. Saat üçə iyirmi beş dəqiqə işləmiş on bir metrlik üçüncü böyük dalğa Atlantida departamenti üzərinə qalxıb idarənin bir hissəsini dağıtdı. Milyonlarla ton ağırlığında su dalğaları dar döngələrdə özünə yol açaraq Seyba və Tela limanlarına tərəf irəliləyirdi.

Sahildəki evlərin damları qopur, parçalanmış şəkildə suya səpələnirdi. Demək olar ki, hər şey dağılır və dalğalara qarışırdı. Bu bir təbiət qırğını idi.

Filip gözlərini qızın sinəsində gəzdirdi. Bunu hiss edən Suzan köynəyinin düyməsini açaraq sinəsindən balaca bir kulon çıxartdı.